

Indhold i dette nummer

Svineproduktion

- Løbestalden – God reproduktion og høj lysintensitet
- Farestalden – Den rigtige temperatur i smågrisehulen redder smågrise
- Dækningsbidrag med nye foderpriser
- Efteråret nærmer sig hastigt
- Tjek på vaccinationsprogrammet og kan dine medarbejder teknikken?

Finans & Råvarer

- Færdigfoderhandel
- Korn og sojemarkedet
- Hvorfor skal man lægge renten fast?

Dyrlægen

- Case Story "Om at blive skuffet til den gode side"

Svineproduktion

Løbestalden – God reproduktion og høj lysintensitet

Af svine- og miljørådgiver Marianne Holck, tlf. 7660 2121

Det tilrådes generelt, at lysintensiteten i sostalde er min. 100 Lux. 12 – 16 timer i døgnet.

Lysintensiteten er som bekendt særlig vigtig for fremkaldelse af brunst hos søer og polte. I løbestalden skal man have fokus på at opnå en lysintensitet på 150 – 200 Lux. i søernes øjenhøjde (50 – 90 cm over gulvet). En billig måde at hæve lysniveauet på, er rengøring og kalkning af vægge, hvor det er relevant. Har man gennem sommeren slukket f.eks. hvert andet lysstofrør i loftsarmaturerne, er det nu, hvor den naturlige lysmængde falder, man skal huske igen at få dem tændt.

En sidegevinst er i øvrigt også, at menneskers energi påvirkes positivt af større lysintensitet i vinterhalvåret. Et Luxmeter kan købes for ca. 1500,- kr. ekskl. moms.

Farestalden – Den rigtige temperatur i smågrisehulen redder smågrise

Af svine- og miljørådgiver Marianne Holck, tlf. 7660 2121

Daggamle smågrise afkøles let og vil have tendens til at klumpe sammen eller søge varme op ad soen. De drænes for energi, patter ikke og får kuldediarré og/eller bliver lagt ihjel. Der kan derfor tjenes mange penge ved at have fokus på, at smågrisehulen "tiltaler" smågrisene og begrænser deres varmetab til omgivelserne.

Det bliver nu køligere, særligt om natten, og smågrisene har brug for en trækfri smågrisehule med en temperatur på 32 – 34°C. Låget skal være tætsluttende og varmelampen skal passe i hullet i hulelåget for at utæthed ikke skal virke som en skorsten og skabe træk af uopvarmet luft ind gennem hulen.

Fremløbet i gulvvarmen skal være 40 – 43°C og returløbet ca. 37 – 38°C for, at der i en normal gulvopvarmet, trækfri smågrisehule kan holdes en rumtemperatur på ca. 32°C.

Det er en god ide at måle gulvtemperaturen i flere stier først og sidst på staldens varmekredsløb og sammenholde det med grisenes adfærd.

Overfladetemperaturen på hulegulvet kan aflæses med et infrarødt lasertermometer og dette kan også anvendes, hvis man vil tjekke, om temperaturmålerne på kredsen viser korrekt. Man måler da direkte på frem- og returløbsrørene tæt på målerne, men det skal være på en rusten del af røret, da den infrarøde lasermåling er mere usikker ved måling på "blankt" metal.

Oftentimes ses det, at korrektioner på varmekredsen kan løses ved at bruge et andet trin på cirkulationspumpen. Et infrarødt lasertermometer koster fra 800,- kr.

Temperaturjusteringer på varmekredsen skal naturligvis også altid sammenholdes med efterfølgende observationer af smågrisenes liggeadfærd. Ved en tilpas temperatur vil hovedparten af grisene ligge i sideleje jævnt fordelt på gulvet.

Dækningsbidrag med nye foderpriser

Af svinekonsulent Laust Skou, LRØ

Med udgangspunkt i de ny foderpriser efter høst har vi genberegnet dækningsbidragene med den nuværende notering på 9,60 kr./kg + 70 øre i efterbetaling.

Resultaterne fremgår af nedenstående tabeller og er beregnet med henholdsvis højt eller lavt produktionsniveau og indkøbt eller hjemmeblandet foder. Det ser nu ud til, at vi kan få mere "normale" tilstande, men det forudsætter, at svinenoteringen holder det nuværende niveau. Der er mange spåmænd og spådomme, så vi afventer den nye officielle prognose fra DSP.

DB: Søer m. grise til 30 kg

Grise/årsso			26	29
Foderpris	Avlsdyr	Smågrise		
Hjemmebl.	1,00	1,55	4810	5700
Indkøbt	1,20	1,75	4280	5140

DB: Søer med frav.grise

Grise/årsso			27	30
Foderpris	Avlsdyr	Smågrise		
Hjemmebl.	1,00	2,30	3410	4100
Indkøbt	1,20	2,75	3100	3780

DB: Slagtesvin (30 – 106 kg)

FES/kg tilvækst		2,97	2,73
FES/svin		226	207
Foderpris			
Hjemmebl.	1,00	172	191
Indkøbt	1,20	127	149

Når den beregnede smågrisenotering ændres 1 gang om måneden, vil der kunne forekomme mindre forskydninger mellem søer og slagtesvin, selvom foderpriser og noteringer er uændret.

Efteråret nærmer sig hastigt

Af virksomhedsrådgiver Kjeld Askjær - tlf. 7660 2292

Rens og kontrollér ventilationsanlægget

Det er på tide at tænke på, om ventilationsanlægget er parat til at klare efteråret og vinteren.

- Kontroller om alle spjæld og servomotorer fungerer korrekt.
- Tjek at vægventiler og ventilationskorstene er rene, således at spjældene i dem kan lukke tæt i de kølige perioder, så koldluftsnedslag undgås,
- Afprøv med røg, om luften bevæger sig hensigtsmæssig. Koldluftsnedslag og træk medfører luftsvejsproblemer og halebid.

Jeg oplever ofte, at ventilen til varmetilførslen har sat sig fast i sommerens løb og jeg har set de første smågrise "hundefryse" i smågrisehulerne, fordi ikke alle har noteret sig, at sommeren er ved at være forbi og temperaturen dermed er faldet.

Kort og godt: Tjek dit ventilations- og varmeanlæg 100 % igennem og undgå en masse problemer i efteråret og vinteren.

Tjek på vaccinationsprogrammet og kan dine medarbejder teknikken?

Af virksomhedsrådgiver Kjeld Askjær - tlf. 7660 2292

Når jeg nu har nævnt luftvejsproblemer, vil jeg anbefale, at man snakker vaccinationsprogrammet grundigt igennem med besætningsdyrlægen. Her tænker jeg på luftvejsinfektioner og eventuelt vaccination mod influenza i efteråret. Gennemgangen af vaccinationerne bør ikke kun omhandle luftvejsproblemer.

Jeg var for nylig på besøg i en besætning, hvor medarbejderne ikke udførte vaccinationsteknikken korrekt og samtidig brugte vaccinerne på det forkerte tidspunkt. Dette medførte, at jeg lavede min egen lille undersøgelse blandt mine kunder og i en ERFA gruppe, og jeg måtte med skam konstatere, at det ikke stod helt godt til.

Derfor anbefaler jeg, at man får hele vaccinationsprogrammet grundigt gennemgået og vaccinationsteknikken lært eller genopfrisket.

Finans & Råvarer

Færdigfoderhandel

Hvor meget tid bruger du på årets vigtigste handel?

Af råvarerådgiver Bjørn Asmussen, JL Finans & Råvarer A/S

Der er mange penge at tjene på at afsætte tid til årets køb af foder. I de sidste par uger har vi oplevet store besparelser på foderhandlen, men også mange fejl i sammenligning af blandinger. Det kan være svært at skabe sig et overblik over priser, blandinger, indhold og variationer, når der hentes tilbud hjem til det næste års forbrug.

Der er mange vigtige faser i en færdigfoderhandel, og det tager tid at gøre tingene rigtigt. Sørg for at få tilbud fra flere foderfirmaer, men kun fra dem du ønsker at handle med. Allerede i denne fase skal der sammenlignes blandinger – således at du styrer hvilke blandinger, der gives priser på. Gør du ikke disse forberedelser, står du med en række tilbud, som du ikke kan sammenligne og som ikke nødvendigvis er de rigtige blandinger til din bedrift.

Når de rigtige tilbud er indhentet, er der tre ting som skal bringes ind i sammenligningen. Rå prisberegning evt. modregnet kornsalg. Derefter korrektion for indhold, således at man ikke sammenligner pærer og bananer, og til slut en vurdering af, hvorledes de pågældende blandinger vil fungere i besætningen.

Husk! Det kan være dyrt at have for lidt i blandingerne – men det kan være lige så dyrt at have mere i blandingerne end der er brug for.

JL Finans & Råvarer A/S har værktøjer, der kan skabe et forenklet overblik over de samlede tilbud og dermed give dig det rette beslutningsgrundlag for, hvor du skal placere årets foderhandel. Vær ligeledes opmærksom på, at ovenstående gennemgang er meget forenklet, og der er mange andre væsentlige punkter i handelsprocessen.

Ring til Bjørn Asmussen for rådgivning om foderhandel og priser på telefon 2179 6439.

Korn og sojemarkedet

Uanset om man skal købe korn eller færdigfoder, har det været en fordel at indtage en afventende holdning. Matif-hveden har netop bevæget sig ned i et niveau omkring 120 euro og brydes dette niveau, kan vi begynde at øjne interventionsprisen, der som udgangspunkt lægger en bund for markedet. På den korte bane er der derfor ikke købssignaler i de tekniske analyser, men når der spekuleres i risikostyring af bedriften, må man sige, at det nuværende prisniveau er attraktivt og der må være mere potentiale opad end nedad på sigt. Derfor – hvis du afventer, så vær klar til at reagere, når trenden vender.

Sojemarkedet er svært at blive klog på i disse dage og den forholdsvis høje pris svinger markant op og ned, hvilket indikerer et meget nervøst marked. Markedet tror fortsat mest på fald og specielt den forholdsmæssige store forskel til kødpriser og andre proteinpriser "gøder" spekulatøren i fald.

Hvorfor skal man lægge renten fast?

Af finansrådgiver Arne M. Westergaard

Nu er der snart refinansiering af F1 lån igen og det store spørgsmål er, om den skal lægges fast for en periode på 2 til 10 år eller om den bare skal køre videre med en forventet rente på 1,7 % i euro og 2,2 % i danske kroner. Ofte høres spørgsmålet, hvad F1 renten i gennemsnit har været gennem de sidste mange år og hertil er svaret, at renten på F1 lån i kr. i gennemsnit de sidste 14 år været ca. **3,85 % og en smule lavere på euro lån**. Dette renteniveau ligger lidt under det niveau, man i dag kan fastlåse en 10 års rente til. Det betyder, at såfremt man kan holde til nogle år at skulle betale over 5 % i rente på F1 lån - vel vidende at den over tid nok vil ligge under 4 % - er der ikke den store besparelse ved at lægge sig fast de næste 10 år. Modsat har en 10 års rente den fordel, at man undgår bekymringer om, at der måske i flere år skal betales 5 % i rente på F1 lån. Fordelen ved en 10 årig renteswap er budgetsikkerhed. Hvis man ønsker at lægge renten fast med en swap løbende over 10 år, vil renten ligge lidt over 4 % og ved at låse den fast i 5 år er renten ca. 3,5 %.

Spørgsmålet er så, om den lange rente skal falde yderligere. Nogle mener, at den snart vil stige, fordi økonomien igen snart stabiliserer sig. Andre økonomer mener, at krisen ikke er overstået endnu og at de lange renter vil falde yderligere. Det er svært for "menig mand" at afgøre, hvem man skal tro på, men her er det vigtigt overfor sig selv at definere et niveau, hvor man synes, at en fast rente er attraktiv og dermed på forhånd få afklaret, hvornår der skal handles. Dette gøres bedst ved at lave en finansstrategi som rådgiver og banken har kendskab til. Det betyder også, at man undgår en opfordring fredag eftermiddag fra de, der udbyder swapperne m.m. om, at det er nu, der skal handles, fordi kursen/renten netop nu er helt rigtig. Når de kender den lagte strategi, bør de kun kontakte én, når de skrevne niveauer er opfyldte.

Dyrlægen

Case Story "Om at blive skuffet til den gode side"

eller " Hvordan erfarne fagfolk også kan tage fejl".

Af svinefagdyrlæge Hans Møller Jensen, LVK

Besætning:

Under udvidelse fra 600 til 1200 søer med salg ved 30 kg med samtidig overgang til **two-site** produktion.

Sundhedsstatus **SPF + Ap12**.

Samtidig med udvidelsen af site 1 bygges site 2 på naboejendom.

01.03.07:

Site 1: 600 søer

Site 2: **750 indkøbte polte** samt 3000 fravænningsgrise.

05.03.07:

Betinget SPF-status indføres på site2 pga. **hoste**.

16.03.07:

Obduktion af 2 fravænningsgrise med typiske **mycoplasmaforandringer** i lungerne.

Kontakt til DS-laboratorium og tidligere SPF dyrlæge, der begge mener, at jeg ikke kan tage fejl i min mistanke om reinfektion med mycoplasma.

17.03.07:

De **750 polte overføres til site 1**, da vi beslutter at køre videre med mycoplasma pga. det store driftstab ved at slagte disse polte.

Ejer og jeg har tidligere drøftet håndteringen af en evt. reinfektion med mycoplasma, så holdningen er klar.

20.03.07:

Blodprøver negative for mycoplasma og Ap. Mycoplasma kræver imidlertid blodprøver igen efter 4 uger fra indførelse af betinget status.

16.04.07:

Blodprøver **negative for mycoplasma**.

24.04.07:

Betinget status ophæves.

11.06.07:

Hoste forsvundet på begge ejendomme.

Der høres lidt snøften ved små fravænningsgrise.

Laboratorieprøver er dog negative for nysesygge.

Aftagerbesætning er negativ for mycoplasma ved blodprøver.

Forklaring:

Der har været tale om en anden mycoplasma end den almindelige lungesyge Mycoplasma Hyorhinis, som tillades i SPF systemet.

Resultat:

Alle er glade, og situationen er fra alle sider håndteret **fagligt korrekt**.